

ธรรมรู้เห็น

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมถึงเกิดพระธรรม ธรรมะ ธรรมะเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจากหัวใจที่เป็นธรรม วิหารธรรม วิมุตติสุขในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ไฉ่พวกเราสาวกสาวกะ ผู้ได้ยินได้ฟัง ถ้ามีอำนาจวาสนา สิ่งนั้นจะเป็นเข็มทิศชีวิตของตน แล้วพยายามรักษาชีวิตของตนให้มีความสงบสุขในการเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ พระพุทธศาสนา

ฟังธรรมๆ อันนี้ประเสริฐที่สุด สิ่งทีประเสริฐ ประเสริฐเพราะสัจธรรมนี้เป็นการชำระล้าง กิเลส กิเลสคือชาตาน กิเลสคือต้นหาความทะยานอยากของหัวใจของมนุษย์

สิ่งที่หัวใจของมนุษย์มีวิชาทั้งนั้น ถ้ามีวิชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น เจ้าชายสิทธัตถะ เกิดมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลามีครอบครัว นางพิมพาเป็นมเหสี มี สามเณรรากุลเป็นบุตรชายองค์เดียว

องค์เดียวเพราะอะไร องค์เดียวเพราะเวลากัณฑ์ ชาลี มีกัณฑ์และชาลี แต่เวลาเสียสละๆ ใจ สิ่งที่ว่ากัณฑ์และชาลีไปแอบ แล้วมีการขัดขึ้นต่างๆ นั้นนะเวรกรรมของสัตว์ ฉะนั้น ถึงมีสามเณรรากุลองค์เดียวเท่านั้น

สิ่งที่มีสามเณรหูลองค์เดียวเท่านั้น เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับมนุษย์ที่ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มีกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตนทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ด้วยอำนาจวาสนาบารมีสร้างคุณงามความดีมาเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แต่ละพระองค์ขึ้นมา มาตรัสรู้ธรรม อริยสัจ ๔ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาลก็จะมาตรัสรู้อย่างนี้

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาปลงอายุสังขาร

พระอานนท์ เห็นไหม โลกธาตุนี้หมุนไหวหมดเลย สิ่งที่ไม่เคย ไม่เป็น ได้เกิดขึ้นแล้ว

ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อานนท์ มันเป็นเช่นนั้นเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ตรัสรู้ ปลงอายุสังขาร บริณิพพาน โลกธาตุนี้ไหวๆๆ ทั้งนั้นนะ

อานนท์ เธออย่าเสียใจไปเลย เราตถาคตบริณิพพานไปแล้ว เราจะมีการทำสังคายนา เธอจะ ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ในวันนั้น

พระอานนท์เสียใจร้องไห้ทุกข์ยากมากมายมหาศาล นี่เป็นพระโสดาบันๆ นะ พระโสดาบัน ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

อานนท์ ต่อไปในอนาคตกาล

นี่อนาคตกาล

ถ้ามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใน อนาคตกาลก็จะไม่ทำได้เหนือไปกว่าเธอ

นี่ไง สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ทั้งสิ้นไง สิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาล สิ่งที่ว่าผู้ที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะไม่ได้ทำ ได้ดีและเลิศเหนือพระอานนท์

เธอได้ทำคุณงามความดีไว้มากมายมหาศาล เขาจะมีการสังคายนากัน วันนั้นเธอจะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

ถ้าสำเร็จเป็นพระอรหันต์ สิ่งที่เป็นพระอรหันต์แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไร พระพุทธ พระธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

พระอนนทไปอุปฐากอุปัฏฐากอยู่ ได้เป็นพระโสดาบัน พระโสดาบันไม่มีวิกิจจิสลัปปตปราคาส ไม่ลังเล ไม่สงสัยในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันก็ต้องเป็นสังขารธรรม เป็น อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เป็นสันติปฏิภาณในหัวใจของบุคคลคนนั้น ถ้าเป็นสันติปฏิภาณในหัวใจของบุคคลคนนั้น เห็นไหม กิเลสมันตายหมดเลย

ฟังธรรมๆ เราฟังธรรมแบบนี้ ถ้าฟังธรรมแบบนี้

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมา ฝึกหัดของท่านมา ท่านได้ฆ่ากิเลสเป็นขั้นเป็นตอนของท่านขึ้นมา ท่านวางธรรมวินัยนี้ไว้ให้ผู้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นไป

คนที่มีความมานะมานะ มันก็ดูดีมี เชิดชูบูชา ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ในหัวใจของตนมันเป็นสมบัติใจ

สมบัติทางโลกๆ สมบัติสาธารณะ สมบัติๆ อริยทรัพย์ๆ ที่จะเกิดขึ้นมาในหัวใจของตน อริยทรัพย์ในพระพุทธศาสนา

ที่เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราต้องการสัจจะความจริงอันนั้น ถ้าเราต้องการสัจจะความจริงอันนั้น ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ด้วยความซื่อตรงซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้าปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงในหัวใจของตน นี่มีความ

ไม่มีवासนานะ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามีศาสนาในทะเบียนบ้านว่านับถือพระพุทธศาสนา ศีล ๕ ก็ไม่รู้ เรื่องทานๆ ทานอะไรกัน ชีวิตนี้มันทุกข์ยากแสนเข็ญขนาดนั้น มันต้องแสวงหาเพื่อดำรงชีวิตไว้เพื่อความอุดมสมบูรณ์ในชีวิตของตน จะสละทานๆ อะไรกัน

แต่ถ้าคนมีวาสนา มันประเพณีวัฒนธรรม เทียมหน้าเทียมตาสังคมขึ้นมา ชาวพุทธขึ้นมาเข้าขึ้นมาทำบุญตักบาตร ถ้าเราทำของเราขึ้นมาด้วยบุญด้วยกุศลของตน ได้เห็นสมณะ ได้เห็นธงชัยพระอรหันต์

แต่เวลาเรามาบวชพระไป ไตรจีวรของตนได้รักษาหรือไม่ การดูแลรักษาไตรจีวรขึ้นมาเพราะอะไร

เพราะพระกรรมฐานๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมาไง ถือผ้า ๓ ผืน เวลาเราดูแลด้วยสติด้วยปัญญาของตน ได้เห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต ถ้าเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต หมั้นผ้ากาสาพัสดุ สิ่งที่เขารักษาทะนุถนอมของเขา เพราะอะไร

เพราะเราไม่เบียดเบียนสังคม เราไม่เอารัดเอาเปรียบใคร สิ่งที่ได้มาๆ ถ้าเป็นผ้าบังสุกุล ผ้าบังสุกุลไปเก็บเอาตามที่ป่าช้า ที่เขาทิ้งแล้ว เอามาซัก เอามาเย็บ เอามาตัดเย็บ แล้วเราก็อ้อมด้วยเปลือกไม้

นี่เรารักษา รักษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็เท่ากับรักษาหัวใจของตน ข้อวัตรปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติก็รักษาหัวใจของตน

ถ้าหัวใจของตน ถ้าเป็นพระเป็นสงฆ์ เวลาครูบาอาจารย์ของเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ทุกอย่างต้องสะอาด ทุกอย่างต้องมีสติปัญญาการดูแลรักษา

รักษาไว้เพื่ออะไร

เพื่อสุขภาพ

สุขภาพกาย สุขภาพจิต ถ้าสุขภาพร่างกายแข็งแรง ถ้าแข็งแรงขึ้นมา เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยอะไร

นี่ไง ยืน เดิน นั่ง นอน ใจ ด้วยอิริยาบถ ๔ ใจ ด้วยเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา

ศรัทธาไทยๆ ทำศรัทธาไทยให้ตกร่วง พระทำศรัทธาไทยให้ตกร่วง คือเขามีศรัทธาอยู่ แล้วไปทำวิตถวิจารณ์ให้เขาต่อต้านในพระพุทธศาสนา มันเป็นอาบัติปาจิตตีย์

ฉะนั้น ถ้าศรัทธาๆ ขึ้นมา เขามีศรัทธาของเขา ศรัทธาของเขาจะมากจะน้อยของเขา ถ้าจะมากน้อยของเขา ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ใจ ทาน ศีล ภาวนา

เวลาเราไม่เบียดเบียนสังคม ไม่ทำสังคมให้บอบช้ำ ถ้าเขาเป็นทานของเขาๆ เราก็สาธุ ถ้ามันเป็นศีลเป็นธรรม ถ้ามันเป็นทางโลกๆ ทางโลกมันจะออกไปเป็นทางโลก

โลกกับธรรม

ฟังธรรมๆ ถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมานะ มันสะเทือนกิเลส แต่ถ้ามันเป็นทางโลกๆ ไป มันก็เป็นเรื่องวัตถุ ใจ สังคมเจริญ เราต้องตามสังคมกันไป

แต่เวลาพระใจ เวลาพระเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ยืน เดิน นั่ง นอน สังคมอะไร

สังคมของความเป็นมนุษย์ใจ มนุษย์เกิดมาก็มีกายกับใจ ใจ ถ้ามีกายกับใจ จิตใจคนที่หยาบไป ถ้ามีความสุขในการดำรงชีวิต นั่นเขาว่าเป็นบุญเป็นกุศลของเขา

อันนั้นเป็นบุญเป็นกุศลของเขา แต่ถ้าเขามีศรัทธามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ทาน ศีล ภาวนา

เราทำทานๆ มามากมายมหาศาลแล้ว แล้วเมื่อไหร่เราจะได้อนุญมีกุศล มีความเลอเลิศในโลก ในสังคมของเขา

อันนั้นมันก็เป็นอำนาจวาสนาบารมีของแต่ละบุคคล

แต่ถ้ามีสติปัญญาของเราเนะ ใ้อสิ่งที่เราทำๆ เราทำเพื่อดำรงชีวิต เพื่อชาติเพื่อตระกูลของตน แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา เราจะเสียสละความเป็นฆราวาส จากฆราวาส เราจะเป็นนักปฏิบัติ จากฆราวาส เราจะเป็นพระเป็นสงฆ์

ถ้าเป็นพระเป็นสงฆ์ขึ้นมา นักปฏิบัติขึ้นมาจะแสวงหาอะไร

จะแสวงหาอริยทรัพย์

อริยทรัพย์มันเกิดที่ไหน

อริยทรัพย์มันเกิดที่หัวใจของตน

คนมีวาสนานะ เทียบเคียงในปาฏิโมกข์ใน ในธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระไตรปิฎก เวลาพระเอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้เอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะเอง

ผู้ที่มีอำนาจวาสนา บริหาร ๘ มาโดยทิพย์สมบัติเลย มาโดยเป็นทิพย์เลย ชุดนั้นชุดแรก แต่ถ้าพระอรหันต์ที่ไม่มีอำนาจวาสนา ก็ต้องแสวงหาขึ้นมากว่าจะมาบวชได้

ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะขึ้นมา ภิกษุ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเอาขุฎิล ๓ ฟันองเงี ที่ว่าตัวเองก็มีอำนาจวาสนา ตัวเองก็เป็นอาจารย์ยิ่งใหญ่ แต่ด้วยเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมาน จะทำสิ่งใดก็แล้วแต่ จะทำให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในอาณัติ เป็นไปไม่ได้

เวลาเป็นไปไม่ได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้เขา รู้เขาเห็นว่า ฤทธิ์เดชของเขา ความเห็นของเขา มันเป็นเรื่องฉานโลกีย์ เรื่องโลกไ

ไปอยู่ที่โรงไฟฟ้ มัณมีพญานาค เอาพญานาคใส่ไว้ในบาตร

ไอ้โฮ! สมณะนี้เก่งเนาะ แต่สู้เราไม่ได้ เราเป็นพระอรหันต์

เพราะว่าอายุอาวสุ เขาอาวสุกว่า แต่เวลาโดยข้อเท็จจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระอรหันต์แต่ละประเภทไป อภิปัญญาภิพธิมีเดชต่างๆ มีภิพธิมีเดชมันก็เป็นอำนาจาสนาของแต่ละบุคคลที่สร้างมา แต่ด้วยบุญด้วยกุศลนะ ทุกข์เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อันนั้นมหัศจรรย์ยิ่งกว่า เพราะมีความมหัศจรรย์อย่างนั้นแล้วถึงไม่ติดในฌาน ในสมาบัติ ไม่ติดอภิปัญญาไป ฉะนั้น อภิปัญญามันก็เลยเป็นประโยชน์กับการใช้อบรมบ่มเพาะ มันเป็นเครื่องมือ

แล้วเครื่องมือ เอาเครื่องมือที่นัทรมาณชฎิล ๓ ฟันองไจ จนมีอำนาจาสนาขึ้นมา จนละความเป็นชฎิล เป็นฤาษี เวลามีความศรัทธาแล้วขอบวช สละเครื่องนุ่งห่มของฤาษีไป โจนหนด โจนผม โจนเครา แล้วขอบวช

น้องชายเห็นสิ่งที่ว่าเสียสละ สิ่งที่ว่าเป็นเครื่องนุ่งห่มของฤาษี อ้าว! พี่ชายเรามีเหตุมีภัยสิ่งใดๆ ถึงได้เสียสละสิ่งนี้มา

ไปหา ชฎิล ๓ ฟันองไจ เสียสละแล้วแสวงหาผ้ากาสาพัสตร์ เวลาบวชแล้ว บวชเป็นพระเป็นพระ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์อาทิตตฯ ไป เพราะเขาบูชาไฟ

ตาเป็นของร้อน อายตนะเป็นของร้อน

ร้อนเพราะอะไร

ร้อนเพราะโทสะ ร้อนเพราะโมหะ ร้อนเพราะโลภะ

แล้วเวลาละ ละอย่างไร

สิ่งที่ละ ถ้ามันเป็นของร้อน เธอทำไมไม่เสียสละ ไม่ละของเธอกันไป

เวลาละ ละที่ไหน

นี่อริยทรัพย์ ถ้าสิ่งนี้เป็นอริยทรัพย์มันเกิดที่ใจ มันเกิดที่จิต จิตที่มีปัญญามารออยู่นี่

ถ้าจิตมันมีปัญญามาร เราจะมีรู้จะเห็นมันได้อย่างไร

ถ้าเราจะมีรู้จะเห็น ภาคปฏิบัติไ

ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ปฏิบัติ ปฏิบัติให้รู้แจ้งในหัวใจของตน

แล้วปฏิบัติให้รู้แจ้งในใจของตน รู้อย่างไร

ธรรมะต้องรู้ต้องเห็น

ธรรมะรู้เห็น รู้อะไร

รู้ในตัวตนของตนไ

เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มีศรัทธาๆ ศรัทธา สิ่งที่อารมณ์ความรู้สึกรู้สึกของตน
เราเกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ แล้วมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ แล้วเกิดมามีกายกับใจๆ

แล้วกายกับใจ อะไรเป็นกาย อะไรเป็นใจละ

โดยธรรมและวินัย เราศึกษาแล้ว สิ่งที่ทรงจำธรรมวินัยๆ รู้และเข้าใจ รู้และเข้าใจใน
ภาคทฤษฎี รู้และเข้าใจในการศึกษา นี่ภาคปริยัติ ทรงจำๆ ทรงจำก็รู้ไ้ รู้แบบจำไ้

แล้วถ้ารู้จริงละ

ธรรมะต้องรู้

ต้องรู้ รู้อะไร รู้ในตัวของตนหรือป่าว

เราเกิดมาทำไม เราเกิดมาจากอะไร เราเกิดมาเพื่ออะไร แล้วชีวิตคืออะไร

แต่เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตเรา

เวลาในธรรมและวินัย ในพระไตรปิฎกไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบถึงชีวิตภพชาติหนึ่งนะ เหมือนสระ ขยะที่ลอยไปตามน้ำไปนะ ขยะที่ลอยตามแม่น้ำตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ออกทะเลไป

เวลาขยะมันมาปะกัน มาปะกันก็เหมือนเราเกิดมาไป ซายกับหญิงมาแต่งงานกัน แล้วก็ใช้ชีวิต ดำรงชีวิตไป แล้วถึงที่สุดก็ต่างคนต่างตายกันไป เหมือนสระไง นี่ตามธรรมตามวินัย

แล้วชีวิตมันคืออะไร ชีวิตมาจากไหน แล้วชีวิตเพื่ออะไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป บุปเพณิวาสานุสติญาณ อดีตชาติตั้งแต่พระเวสสันดรไป เวลาไปไม่มีต้นไม่มีปลาย มันไปไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีที่สิ้นสุด ดึงกลับมา เวลาไปจุฏูปปาตญาณ ในอนาคต ถ้าทำสิ่งนี้จะเกิดสิ่งนั้น จะเป็นอย่างนั้น

อย่างเช่น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตั้งพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เวลาพระในสมัยพุทธกาลต่อต้านเลย ถ้าตั้งก็ต้องตั้งพระอัญญาโกณฑัญญะสิ เพราะพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก มันถึงจะเป็นประชาธิปไตย มันถึงจะเสมอภาคไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ไม่ใช่ ไม่ใช่เป็นอย่างนั้น มันเป็นของของเขา เขาได้สร้างอำนาจวาสนาบารมีไป ก็เล่าถึงอดีตชาติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ

ชีวิตมาจากไหน มาจากอะไร แล้วเวลาสิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริง ถ้าอดีตอนาคตไป สิ่งในอดีตอนาคต เรื่องอดีตชาติ เรื่องอนาคตกาล นี่มันเป็นผลของวิญญูะไป

พระพุทธศาสนา ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ ดับด้วยอย่างไร กิเลสมันตาย มันตายอย่างไร มันตายที่ไหน

อัสวักขยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร มารสิ้นไป เรือนยอดของเรือน ๓ หลัง เรา ตถาคตได้หักลงแล้ว

มารดินพรวดๆ เลย

นี่กิเลส เห็นใหม่ รู้ใหม่ ทำเป็นใหม่ ทำได้อย่างไร

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้เห็น

รู้ รู้คือรู้ตัวตนของตน

นี่ไง เวลาพระอรหันต์ เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลงอายุสังขารไป โลกธาตุไหวหมดเลย โลกธาตุเป็นผลของวิภวภูตนะ โลกนี้เป็นอจินไตย โลกนี้เกิดดับๆ ผลของมันเป็น อจินไตย คาดหมาย คาดรู้ไม่ได้ แต่มันจะมีของมันอยู่อย่างนั้น

มีอยู่เพราะอะไร

ดูทางวิทยาศาสตร์สิ เวลาธรณีวิทยา ล้านๆ ปี แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละองค์ๆ ละ เวลามาตรัสรู้ในภพของความเป็นมนุษย์นี่ไง

สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริงมันเป็นผลของวิภวภูตนะ สิ่งที่มีมันจะเกิดขึ้นมาในหัวใจของตน จิตที่ เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูตนะ ผลของวิภวภูตนะ ผลของโลก ผลของจักรวาล มันหมุนของมันไป โลกนี้มีของมันอยู่อย่างนั้น แล้วมันก็มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ๆ จะมาตรัสรู้ ธรรม

แล้วจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูตนะ เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราจะฝึกหัด ประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เอาอะไรปฏิบัติ

พระกรรมฐานๆ นะ จิตตภาวนา เขาเอาจิต เอาจิตตภาวนา

เอาจิต จิตมันอยู่ที่ไหน

คนเราเกิดมามีกายกับใจนี้ไง ถ้ามีกายกับใจนะ เราต้องทำความสงบของใจเราเข้ามาก่อน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมานขุณฺโณ ๓ พี่น้องไง เขาบูชาไฟนะ เขามีฤทธิ์มีเดชของเขาเนะ โรงไฟเขามีปัญานาค แล้วใครเข้ามา พ่นไฟๆ ตายหมด

เวลาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปพักที่นั่น นี่ไง เวลาไปพักนะ

ด้วยทิวภูมิมานะของผู้วิเศษ เขามีกษัตริย์ พระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้อุปฐากเขา แล้วมีสมณะหนุ่มๆ จะมาขออยู่ด้วย ไม่ให้ กีดกันทั้งนั้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ “สมณะไม่ให้สมณะพักด้วย สมณะจะเป็นสมณะได้อย่างไร”

อ้าว! ด้วยเหตุด้วยผล ที่แรกก็คัดค้าน ไม่ให้เข้า ไม่ให้อยู่ ไม่ให้ทั้งนั้นนะ ถ้าไม่ให้อยู่ คำว่า “สมณะ” มันต้องมีศีลมีธรรม มีศีลมีธรรม เห็นไหม ฤๅษีชีไพรเขาก็มีศีล ๕ ของเขา เขามีกฎกติกาของเขา ใ้ฉันักบวชด้วยกันไง อ้าว! ก็ให้พัก

พอให้พักขึ้นมา นี่เป็นสมณะหนุ่มๆ

เรายังใหญ่ นี่ไง มีฌาน มีสมาบัติ มีฤทธิ์มีเดช แต่มันก็มีกิเลสใจ

กิเลสก็คือกิเลส การรักษา ดูแลรักษาก็ดูแลรักษาด้วยตบะของเขา แล้วตบะมันก็มีขึ้นมีลง มีเจริญแล้วเสื่อม มันเป็นอย่างนั้นอยู่อย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ เขามีอำนาจวาสนาหรือไม่ ถ้าแสดงธรรม เขาจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจ ฉะนั้น ถึงต้องทรมานเขาก่อนไง พอทรมานเขาแล้วนะ เขาละทิฐิ

มานะความเห็นอันนั้นไง ลอยบริหารของฤๅษี ลอยไปตามแม่น้ำ แล้วให้ขอบวช ขอบวชขึ้นมา เอหิ ภิกขุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด

โดยอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศน์อาทิตตฯ อบรมบ่ม เพาะขึ้นมาไง เป็นพระอรหันต์ทั้งหมดเลย

ไฉ่เรานะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราฟังธรรมๆ มาทั้งนั้นนะ เราก็รู้ทุก เรื่อง รู้ทุกอย่างหมดนะ แล้วเวลาจะปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริง จริงตรงไหน

ต้องรู้ รู้อะไร

รู้กายกับใจ

กายเป็นเรื่องของร่างกาย แล้วจิตใจของเราละ จิตใจของเราอยู่ไหน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านอบรมบ่มเพาะไป พระกรรมฐานไง จิตตภาวนาๆ

แล้วเอาอะไรภาวนา

เอาสมองไง เอาสัญชาตญาณภาวนา โลก

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา คิดอย่างไรก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ มันก็เป็นอยู่อย่างนั้นแหละ แล้วมันก็เป็นปฏิภาณของแต่ละบุคคลที่มีการศึกษามาไง มีสติปัญญาเล็กน้อยขนาดไหน จำมา ได้มากน้อยขนาดไหน ปฏิภาณของตนมันขยายความ ย่อความได้อย่างไร มันก็เป็นเรื่องอำนาจ วาสนาของคน

แต่ถ้าเอาจริง เอาจริงๆ เราเกิดมาทุกคน ทุกคนเกิดมามีทุกข์มียากขึ้นมาประจำธาตุขันธ์ ทั้งนั้นนะ จริตนิสัยคนไม่เหมือนกัน ความเป็นอยู่ของคนไม่เหมือนกัน

เวลาพระปฏิบัติ รุดงคกรรมฐาน รุดงค์ ๑๓ เวลาใครเข้าพรรษาแล้วจะอธิษฐานรุดงค์ข้อ ไหน ศีลในศีลไง เวลาปกติขึ้นมา เรามีศีล ๒๒๗ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราฝึกหัดมากน้อยขนาด

ไหน เวลาเข้าพรรษาขึ้นมา มันเป็นการเร่งความเพียรของแต่ละบุคคล ถ้าเร่งความเพียรของแต่ละบุคคล ทุกคนก็อธิษฐานให้มันมากขึ้นไป อธิษฐานขึ้นมา สัจจะกับตัวเอง พอมีสัจจะกับตัวเอง เวลาเข้าพรรษาแล้วก็จะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา

ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เอาอะไรปฏิบัติ

เริ่มต้นก็กายกับใจนี้แหละ

ที่นี้กายกับใจมันเป็นสถานะของความเป็นมนุษย์ไง คนเกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ แล้วจิตล่ะ จิตมันอยู่ไหน

เพราะเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมานะ ด้วยอำนาจวาสนาขึ้นมาไง เพราะเราเกิดมาที่กลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง คำว่า “เจริญ” เจริญด้วยมรรคด้วยผล ไม่ใช่เจริญด้วยวัตถุ ไม่ได้เจริญด้วยสังคม ไม่ได้เจริญด้วยสถานะของแต่ละบุคคล ของแต่ละบุคคลมันก็เป็นอำนาจวาสนาของเขา

แต่คนที่มียุญๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เขาได้สร้างอำนาจวาสนาของเขามา เขาทำของเขาмаไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะฟังเทศน์ของพระอัสสชิแล้วจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

นั่นนะอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว

พอมารู้แล้วก็อบรมบำเพ็ญขึ้นมา ๗ วัน พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตรเป็นผู้ที่มีปัญญามาก อบรมบำเพ็ญขึ้นมาถึง ๑๔ วัน ถึงได้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา พอเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา รู้แจ้งเห็นจริงในหัวใจของตน ไม่สงสัยธรรมในใจของเราและไม่สงสัยคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะเอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บวชให้ บวชให้ก็ เธอจึงเป็นภิกษุมา
เกิด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอาทิตตฯ ใจ สิ่งที่เป็นธรรมๆ

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันสุขหรือมันทุกข์

มันทุกข์พระเจ้าข้า

แล้วทุกข์ ทำไมเธอไม่ทิ้งล่ะ

แล้วจะทิ้ง ทิ้งอย่างไรล่ะ

ท่านเปรียบเหมือนบูชาไฟไฟ ไฟมันเป็นของร้อน มันเผาผลาญทุกอย่าง แล้วมันก็เผาผลาญ
ในหัวใจของตน ใจที่ว่ามีฤทธิ์ มีเดชมีอำนาจวาสนา นั้นพลังของจิตทั้งนั้นนะ พลังของจิตที่ไม่รู้ไม่
เห็นกิเลสใจ ไม่รู้ไม่เห็นใจ

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องรู้ต้องเห็น เห็นด้วยจิตดวงนั้น

ฉะนั้น ถ้าจะต้องรู้ต้องเห็นของจิตดวงนั้นขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่น ท่านให้มีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่อเครื่องอยู่ของใจๆ

ถ้าเครื่องอยู่ของใจ คนเราเกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ พิจารณากาย เห็นกาย ก็กายของคน
มันพิจารณาโดยทางโลกเขา ในทางโลกทางการแพทย์เขา รู้ด้วยว่ามันจะเสื่อมสภาพเป็นอย่างไร
เขารู้หมดนะ แต่มันสุขวิสัยของทางวิชาการที่จะรู้สิ่งที่เป็นสิ่งมีชีวิตไว้ในอำนาจของตน ต้องตาย
หมด

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่าน ท่านถึงบอกว่า ทำความสงบของใจเข้า
มาก่อน

ทำไมต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อนล่ะ

ก็เพราะท่านก่อนหน้านั้นท่านทำความสงบไม่ได้ มันก็ฟุ้ง มันก็ซ่าน มันก็ทุกข์ มันก็ยาก มีพระมากมายบวชแล้วจะเป็นพระอรหันต์ จะต้องปฏิบัติให้ได้

กิเลสมันลากูไปนะ ถึงที่สุดกรรมฐานมันวนเสีย เลิก เลิก มันทุกข์มันยากไง มันจะเริ่มตันที่ไหน มันจะทำกลางที่ไหน แล้วจะไปสิ้นสุดมันที่ไหนล่ะ

แต่ด้วยอำนาจวาสนาของเราไง เราเกิดมาที่กลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกคนหนึ่ง มันมีครูบาอาจารย์ที่บุกเบิก ที่มีการกระทำจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ เป็นการยืนยัน

ฉะนั้น ในการฝึกหัดปฏิบัติใหม่ของเราเนะ เราล้มลุกคลุกคลานไป เราจะหาที่พึ่งที่ไหนล่ะ ถ้าเราหาที่พึ่ง เรามีครูบาอาจารย์แล้ว ครูบาอาจารย์ท่านให้ฝึกหัดปฏิบัติ เราก็ทำของเราขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงสิ

ด้วยอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลนะ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ท่านจะแสดงธรรมอบรมบ่มเพาะให้เราอยู่ในศีลในธรรม

ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรม เป็นโลก มันก็จะเอาพวกเรานี้แหละเป็นการสร้างอิทธิพลอำนาจวาสนา ว่าเรามีอำนาจวาสนา แล้วคนก็เชื่อถือศรัทธากันไปตามด้วยกระแสสังคม กระแสโลกที่สร้างกันขึ้นมา แล้วเราก็เชื่อ

ทำไมถึงเชื่อล่ะ

อ้าว! ก็เราศรัทธาในพระพุทธศาสนา เราอยากจะเป็นคนดี ถึงเป็นคนดีแล้วเราอยากเป็นคนที่ดีปฏิบัติ แล้วเราอยากจะมีอริยทรัพย์ แล้วเขาก็เอาอริยทรัพย์ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ไง สัมโพธิมงคล วิจัยในธรรม ธรรมในใจของตน แล้วเราก็ทำของเรา ทำตามทีที่ครูบาอาจารย์อบรมบ่มเพาะขึ้นไป อีลุ่มดุยแฉกออกนอกกลุ่มนอกทางไปทั้งนั้นเลย เพราะอะไร

เพราะหลงปู่เสาร์ หลงปู่มัน ท่านทำมาก่อน ท่านถึงบอกว่า ถ้ามันคิดไปโดยจินตนาการ มันไม่มีวันจบวันสิ้น แล้วใช้พลังงานมาก

แล้วใช้พลังงานมาแล้วนะ ถ้าเป็นบุญเป็นกุศล นี่การนั่งภาวนา มันก็ได้จิตได้นิสัย แล้วถ้าภาวนาไปแล้วมันยก มันแหง มันทุกข์มันยาก มันเซ็ดหลาบ มันจะเป็นอะไรละ มันก็เป็นการต่อต้านใจ ไม่เอาอีกแล้ว ในปัจจุบันนี้กรรมฐานมันเสื่อม แล้วไปในอนาคตกาล

เพราะสิ่งที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ชีวิตคนเหมือนขยะ เกิดมาก็มาแปะกัน ชนกันแล้วก็แยกกันไป ไปคนละทิศคนละทาง

นี่ก็เหมือนกัน เกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติได้สร้างคุณงามความดีมาน้อยขนาดไหน ถ้าสร้างคุณงามความดีขึ้นมา โดยจิตใจของคนที่ไม่ใกล้เคียงกัน เห็นแล้วมันถูกชะตาถูกใจ ใจคนที่มีการขัดแย้งกันมา เห็นแล้วมันก็ดมันขวาง นี่ไง ผลของมันไง กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา

ฉะนั้น เวลาเราทำบุญกุศลของเรา มา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง มีการยืนยันจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของท่านฝึกหัดปฏิบัติไปแล้ว ด้วยข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาไง ด้วยเครื่องอยู่ของใจๆ ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเพื่อเอาหัวใจ

มีศีล แล้วฝึกหัดภาวนา หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้ามีคำบริกรรม จิตมั่นทำงาน

แต่ขณะที่เราทำงาน เราทำงานทางโลก เรามีวิชาการ เรามีความรู้ เราทำหน้าที่การงานของเรา ทำงานของเราด้วยสมอง ด้วยความรู้ของตน เพื่อหาอยู่หากิน เพื่อดำรงชีวิตของตน นั่นก็ทำงานเพื่อผลประโยชน์ ผลประโยชน์สาธารณะ ผลประโยชน์ของโลกใบ

เวลาเขาจริงเขาจึงขึ้นมา สิ่งนั้นเป็นงานของโลก เราจะเอางานของเรา เราจะเอาอริยทรัพย์

ทรัพย์ที่เราได้มาด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยการทำหน้าที่การงานนั้น ก็เอาไว้เลี้ยงชีพ เลี้ยงชาติเลี้ยงตระกูล เพื่อความเจริญของโลก

ถ้าเราทำความเจริญของโลกแล้วนะ แล้วของตัวตนของเราละ

ถ้าตัวตนของเรา เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามา พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จิตมันสงบระงับเข้ามาหรือไม่ ถ้าจิตสงบเข้ามา มันต้องรู้ ถ้ามันรู้ๆ

แต่จริงๆ เราทำแล้วมันรู้ไหม มันเพลินมันไผ่ใจ มันละเมอเพื่อพักใจ

ถ้ามันละเมอเพื่อพัก เราก็พยายามทำของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับด้วยวิธีการดับทุกข์ ด้วยมรรค ๘ ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา บุญและบาป เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ บุญและบาป

ถ้ามันมีบุญๆ การกระทำนี้มันจะเข้าสู่ทางสายกลางหรือไม่

ถ้ามันเข้าสู่ทางสายกลาง ต้องรู้ รู้จิตของตน

ถ้ามันละเมอเพื่อพัก

มันธรรมะสดๆ ร้อนๆ นะ เวลาทุกข์ฝังใจทั้งนั้น แล้วทุกข์มันเกิดตลอดเวลา มันไม่พอใจ มันขัดใจ มันไม่สมความปรารถนา มันร้อยแปดพันเก้า เวไนยสัตว์นะ ชาติการเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

อารมณ์ที่มันจรมมา สิ่งที่เราขัดอกขัดใจ เราจะเป็นเราจะตายนี้แหละ มันจรมมาทั้งนั้นนะ มันเป็นอารมณ์ มันเป็นลมพัดไปมาไหว แต่ของเรามันพัดมาด้วยความทุกข์ความยาก แล้วมันจะพัดของมัน เห็นไหม

เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เรามีการศึกษา เราก็ศึกษาได้ ฤดูกาลเวลาความเปลี่ยนแปลงนี้ไง มันเป็นของมันอยู่อย่างนี้ แล้วเวลาเราเกิดมาแล้ว บุญและบาป คิดดี คิดชั่ว อารมณ์มันก็เป็นอยู่อย่างนี้ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงจำธรรมวินัยไว้ ภาคปริยัติ ปริยัติคือการศึกษา ศึกษามาแล้วทางวิชาการ มีความรู้มากมายมหาศาล นี่ไง รู้อะไรละ รู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ภาคปฏิบัติรู้จิต ต้องรู้ ไม่รู้จิตจะเริ่มต้นภาวนาที่ไหน

ธรรมะของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เริ่มต้นปฏิบัติด้วยจิตตภาวนา

หลวงปู่มั่นท่านบอกเลย เราเป็นชาวพุทธไง ชาวพุทธต้องรู้พระพุทธศาสนา ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล ๕ ก็รู้กันอยู่แล้ว บวชพระศีล ๒๒๗ ศึกษาคั่นคว้านักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก ก็รู้ของตัวเอง แล้วเวลาจะเอาศีล สมาธิ เอาที่ไหน แล้วเอาอย่างไร แล้วทำถูกหรือทำผิด

ของสดๆ ร้อนๆ เวลากิเลสมันแผดมันเผา ไม่ต้องไปแสวงหาที่ไหนเลย ทำไมมันทำให้เราทุกข์เรายากล่ะ ทำไมมันทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจล่ะ แล้วเวลาสิ่งที่เป็นของสดๆ ร้อนๆ หาเอาที่ไหนล่ะ

ก็หาเอาจากภาคปฏิบัตินี่ไง หาเอาเย็น เดิน นั่ง นอนนี่ไง ยืน เดิน นั่ง นอน เพราะมีศรัทธาในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนปริยัติ ปฏิบัติ ปริยัติเราก็ศึกษาแล้ว เราเป็นชาวพุทธ เราก็ได้ทำบุญทำกุศล ทำทานของเราแล้ว ใ้เรื่องทำทาน เราก็มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับมนุษย์ทั้งหลายแล้วทั้งนั้นมันเป็นเรื่องทานทั้งนั้น แล้วเรื่องศีลล่ะ ศีลคือมันคิดดีคิดชั่ว ศีลชาวพุทธมีแต่ศูนฺย พิธีกรรม ขอบุญนั้นนะ อารธนาอยู่นั่นนะ แต่มันไม่เป็นจริงเป็นขึ้นจ้งเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ฉันทอาหารของนางสุชาดา คือนี่เราปฏิบัติ ถ้าไม่ตรัสรู้เราจะปฏิบัติตายไปเลย ขอศีลมาจากใคร เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ปฐมยาม มัชฌิมยาม ปัจฉิมยาม ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอศีลตรงไหน

เวลาวางธรรมและวินัยไง พระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมโดยพระองค์เอง แต่อบรมบ่มเพาะคนอื่นไม่ถนัด แต่ถ้าสอน เราว่าสอนได้ สอนเฉพาะบุคคล แต่มีวาสนาหรือเปล่า

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะวางธรรมวินัยไง เริ่มตั้งแต่ตรัสรู้แล้ว แล้วจะดำรงชีวิตอย่างไร จะวางพระพุทธศาสนาอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดีตกาลทำอย่างไร

เวลาพุทธวิสัย เข้าออกปิณฑบาตนะ เทวดาถวายบาตร ๔ ใบ อธิษฐานให้เหลือใบเดียว ออกปิณฑบาตเลี้ยงชีพ

แล้ววิธีการปฏิบัติละ เวลาไปสอนขงิล ๓ พี่น้องละ ใช้นั้นบูชาไฟได้มานโลกียได้สมบัติได้
ฤทธิ์ได้เดช มันเป็นธรรมะตรงไหน เวลาเป็นธรรมๆ ทรมานให้หัวใจหงายภาชนะขึ้นมา แล้วฟัง
ข้อเท็จจริง

ไอ้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นึกเอา จินตนาการเอา คาคหมายเอา พอใจของตน แล้วไปไหน
ละ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทรมาน เขาก็จะเป็นฤษีอยู่อย่างนั้นนะ มีคนเชื่อมีคน
ศรัทธามากมาย

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วไง นี่ไง เวลาก่อนออกบิณฑบาตมี
เวลาเหลือ จะไปสนทนาธรรมกับพวกเจ้าลัทธิต่างๆ

นี่ไง เขากราบทิศ เขาไหว้ทิศ เราก็ไหว้ แต่เราไม่ไหว้เหมือนเธอ

เขากราบทิศ เขาบูชาพระ ในปัจจุบันนี้ยังมีอยู่ในอินเดีย เขาทำของเขา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราไม่ไหว้ทิศอย่างนั้น ทิศเบื้องตัน ครูบาอาจารย์
ทิศเบื้องซ้าย เบื้องขวา บุตรและภรรยา ทิศเบื้องล่าง บ่าวไพร่ของเรา เราบริหารทิศคือบริหารใน
ครอบครัว บริหารสังคม นี่บูชาทิศในพระพุทธศาสนา

แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมალะ

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันร้อน ร้อนเพราะความโลภ ร้อนเพราะความโกรธ ร้อนเพราะความ
หลง

แล้วโลก โกรธ หลง มันอยู่ไหน รู้จักมันได้อย่างไร

ธรรมรู้เห็น

ในสมัยพุทธกาล สิ่งที่ว่าเวลาปัจจุวัคคีย์ไ้ มีมันพระปฏิบัติมากมายบอก สมานิไม่ต้องทำ
เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม
ไม่เห็นสอนสมานิเลย

ทุกข์ให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ มรรค ๘ ในธรรมจักรนั้นนะ มันมีสัมมาสมาธิใหม่ แล้วปัญญาวิคัลป์
อุปปุฏฐากองศ์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าณะ ๖ ปี ได้ทำสมาธิใหม่

ถ้าทำสมาธิ เวลามันมีสมาธิในหัวใจ เวลาเทศนาว่าการไป ทำไมพระอัญญาโกณฑัญญะถึง
มีจักขุญาณละ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ทำไมอีก ๔ องค์ยังไม่มีละ แต่ก็อบรมบ่มเพาะให้มันเกิดขึ้นมา
ไง

ไฉ่เราเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราก็จะหาจักขุญาณ เห็นจิตตภาวนา แล้วจิตมันอยู่ไหน

เราถึงพยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ใจ ทำความสงบของใจ มันต้องรู้ของมัน รู้ขึ้นมาเป็นปัจจุ
ตัง เป็นสันติภูมิโก รู้ขึ้นมาด้วยจิตของตน พอรู้ขึ้นมาด้วยจิตของตน เวลาพุทโธๆ มันละเอียดเข้ามา
เอือะๆๆ เอือะอยู่นั่นนะ เพราะอะไร ไม่มีวาสนาใจ

ถ้ามีวาสนานะ เรามีบิรกรรมของเราต่อเนื่องไป ถ้าบิรกรรมของเราต่อเนื่องไปๆ

ไม่ใช่ว่า พอมันมีอาการต่างๆ ขึ้นมา เราก็ไล่ตามมันไปแล้ว แล้วไล่ตามมัน มันขาดสติ สติ
มันไม่ควบคุมคำบิรกรรมในใจของตัวเอง

ถ้าสติมันควบคุมคำบิรกรรมของตัวเอง แล้วเป็นปัจจุบันตลอด มันสดๆ ร้อนๆ

มันยาก มันยากเพราะมันแบบว่ามันเป็นนามธรรม

เราเก่งกล้าสามารถทำได้ทุกอย่าง งานการอย่างใดก็ทำมาแล้ว แต่นั่งภาวนาไม่ได้ นั่งภาวนา
ได้ก็ขาดสติ ขาดการควบคุมดูแล ถ้ามันไม่ขาดการควบคุมดูแล มันต้องสงบระงับเข้ามา แล้วเวลา
มันจะสงบระงับเข้ามา มันมีพลัง มันมีกำลัง มันส่งออกไป ไปรู้ไปเห็นสิ่งใด

อย่าเพิ่งไปรู้ไปเห็นสิ่งใด มันยังไม่ถึงกาลไม่ถึงเวลา ถ้ามันถึงกาลถึงเวลา ธรรมะรู้และเห็น

ถ้าไม่รู้ จะเอาอะไรไปรู้ ถ้าไม่รู้ จะเอาความเห็นมาจากไหน

สิ่งที่มันเกิด ๆ มันเกิดมาโดยอวิชชาทั้งนั้น มันเกิดโดยพญามารทั้งนั้น มารมันเล่นแร่แปรธาตุ มารมันครอบงำหัวใจของสัตว์โลก แล้วเวลาสิ่งที่อวิชชาพาเราเกิดมานี้ เกิดมาเป็นมนุษย์นะ เป็น อริยทรัพย์

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำความเข้าใจว่า สิ่งที่เราศึกษานี้ ทรงจำ ๆ ทั้งนั้น ถ้าทรงจำ ๆ มันเป็นของแห่ง มันเป็นภาคทฤษฎี มันเป็นตัวหนังสือ มันเป็นกระดาษ มันเป็นคอมพิวเตอร์ กดแล้วมันบอกหมดละ บอกแล้วรู้อะไรละ อริยทรัพย์มันอยู่ไหน

เราพยายามหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเราขึ้นมา ถ้ามันใช้ขึ้นมา เวลามันเริ่ม ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องให้หยุดคิด หยุดคิดๆ ก็ต้องใช้ความคิด ความคิดที่เราพิจารณาของเราแน่ละ นี่ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาอบรมสมาธิ คือสมถกรรมฐาน

ภาวนามยปัญญาเนะ มันต้องเห็น

นี้รู้ตัวเองยังไมรู้

รู้ตัวเองให้ได้ก่อน ขณิกสมาธิ ถ้ามันทำแล้วมันได้มากน้อยขนาดไหน มันก็เป็นการฝึกหัด เริ่มต้น ยากอยู่คราวเริ่มต้นนี้ การฝึกหัดเริ่มต้นจับต้นชนปลายไม่ได้

คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ ใช้สัญญาความจำในขั้น ๕ นั้นนะ คนเรามีธาตุ ๔ และขั้น ๕ ใจ แล้วจิตไปไหน จิตอยู่ไหน

เวลาจิตขึ้นมา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่เวลาเกิดเป็นมนุษย์มีธาตุ ๔ และขั้น ๕ แล้วเกิดเป็นเทวดาละ เกิดเป็นพรหมละ

พรหมมีขั้น ๑ เทวดาไม่มีรูปร่างกาย แต่มีความรู้สึกนึกคิดด้วยความเป็นอยู่ในภพชาติของเขา ใจเราเกิดเป็นมนุษย์ใจ มันมีภาษาพูดใช้ไหม สังคมใด เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดในชาติไทย ชาวพุทธ ชาวไทยเราภูมิใจ ภูมิใจว่าเราเกิดมาในประเทศไทย มี

ภาษาไทย มีประเพณีวัฒนธรรมของเรา เพราะปู่ย่าตายายเรามีความฉลาด เลื่อนนับถือ พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาให้มีสติปัญญา มีการกระทำ มีการศึกษา ศึกษามาแล้ว เราศึกษาในธรรม วินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นภาคความจำ ภาคของโลก

ถ้ามีวาสนานะ เขาจะฝึกหัดปฏิบัติของเขา เขาจะเอาอริยทรัพย์

จิตใจที่มันพัฒนาขึ้นมา มันมหัศจรรย์ในหัวใจของตนนะ

ปุณฺณ ปุณฺณคนหนา พอดคนหนาขึ้นมา มันจะเอาชนะตัวเองได้ยาก แล้วที่เราฝึกหัดกันอยู่ที่นี่ ที่เรามาทำกันอยู่ที่นี่ เราทำเพื่อเรา เราทำเพื่อหัวใจของเรา แล้วถ้ามันจะเข้าไปรู้หัวใจของเราใน แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในแนวทางพระพุทธศาสนา เขาต้องให้ทำสมถกรรมฐาน เวลานั้นรู้นะ มัน ละเอียดย ชณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดเลย ให้อัปกถาณๆ แฉนๆ ไม่ต้องพูดกับเรานะ

แล้วท่านทำไม่ได้หรือ

เวลานักปฏิบัติทั้งหลายเริ่มต้นฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราต้องพยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราให้ เข้าสู่ข้อเท็จจริง ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา ก่อน

แต่ให้อัปกถาณๆ ล่อย แฉนๆ เริ่มต้นขึ้นมา จิตเป็นอย่างไร จิตรู้อย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมานชฎิล ๓ พี่น้อง เขาทำได้ดีกว่าเอ็งเยอะเลย องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เอ็งไม่ใช่พระอรหันต์

ชฎิลคนพี่คอตกละ เพราะมันไม่ใช่จริงๆ แต่เพราะว่าคิดว่าตัวเองมีความรู้อย่างนั้น มัน จะสูงส่งกว่าคนอื่นเขา เป็นผู้วิเศษไป

แต่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา คำว่า “พระอรหันต์” ธรรมะทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีผลของมันตั้งแต่บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ไม่อย่างนั้นจะแก้คนติดภาวณาได้อย่างไร

คนติดภาวณานี้ะ มันติดมาตั้งแต่เริ่มต้น เริ่มต้นยังไม่เข้าสู่หนทางเลย ถ้ามันไม่เข้าสู่หนทางเลย เราก็ต้องพยายามของเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณนะ ผู้ใดมีอำนาจวาสนาหรือไม่ แล้วมนุษย์เกิดมากลั่นเกลื่อนเต็มไปหมด แต่คนที่มีความวาสนา เวลาอบรมบ่มเพาะแล้วเขามีความถูกต้อง มีการหยุดคิด แล้วพิจารณาว่า จริงหรือเท็จ ที่ทำอยู่นี้ถูกหรือผิด

แล้วถ้ามันผิด ผิดมันเป็นมิจฉา แล้วร้อยทั้งร้อยมิจฉาทั้งนั้น เพราะทุกคนยืนยันด้วยเรามีอวิชชา เรามีพญามาร

ถ้าเรามีอวิชชา มีพญามาร เราก็พยายามของเราเล็กน้อยขนาดไหน เอาให้มันอยู่ เอาให้มันมันยุ่งแยงตะแคงรัวในใจเราไม่ได้

ทั้งๆ ที่เราไผ่ดี ทั้งๆ ที่เราทำดีนี้แหละ แต่เราอยู่ในวงจรกรรมฐานไง ในวงจรกรรมฐานเขาเรียกว่ากรรมฐานม้วนสี่คือเล็กเหอะ คือทำไปไม่ไหวแล้ว ขอหยุด เลิกเหอะ

เพราะทำโดยสัมมาทิฐิถึงความถูกต้องชอบธรรม พอมันเล็กเหอะ มันก็พลิกกลับใจ พลิกไปทำแต่อารมณ์ของตัวเอง

อารมณ์ อารมณ์มันเป็นภายนอก ถ้าภายใน ภายในเราหาไม่เจอ เราเข้าสู่ภายในไม่ได้ มันถึงไม่รู้ใจ

ถ้ามันรู้ พุทโธๆ มันรู้ตลอด รู้คือสติ

ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ มันก็มีสติตามความคิดไป ความคิดโดยกิเลส ความคิดโดยตัวตนของตนมันเป็นอย่างนี้ เวลาสติมันเท่าทัน มันหยุด เอ๊ะ! หยุด เอ๊ะ! ถ้าหยุดแล้วมันก็ไปอีก เพราะ

อะไร เพราะว่าถ้ามันหยุดคิด มันก็คิดต่อ เพราะจิตมันไว ความรู้สึกของคนมันไว ความคิดเร็วกว่าแสง แล้วสติปัญญามันเท่าทันอย่างไร

ทัน ถ้าไม่ทันมันจะหยุดคิดไม่ได้

มันทันเพราะอะไร

มันทันเพราะการเราฝึกหัดนี้ไง

เมื่อก่อน อะไรเป็นสติวะ

อ้าว! สติก็เฝ้าคิดฟุ้งซ่านอยู่นี้แหละ ที่ไม่มีสติ เฝ้าก็คิดฟุ้งซ่านอยู่นี้แหละ เฝ้าก็คิดตามกิเลส มันไปไง แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติบ่อยครั้งๆ มีสติเท่าทันความคิดไง เออะ! มันก็รู้ก็เห็น เออะ! นั่นแสดงว่าเริ่มเตาะแตะๆ สติมันจะดีขึ้นๆ

สติมันต้องฝึกหัด

ไม่ใช่ว่า ใจนี้สติตัวจริง ใจนี้สติตัวปลอม แล้วถ้าตั้งใจมันสติตัวปลอม ใจปล่อยพลังแฝดเป็นสติตัวจริง

เราฟัง ใจ! แสดงว่าภาวนาไม่เป็น ถ้าภาวนาเป็น

ใจตัวปลอมๆ ตัวที่ตั้งใจ ว่านี่ตัวปลอม ใจที่ปล่อยแล้วรู้นั่นนะตัวจริง

ใจแฝดนั้นมันแฝดลงไปแล้ว

ใจตัวจริง ตัวจริงเกิดจากความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ต้องรู้

ใจตัวปลอม ใจตัวจริงที่มันตั้งใจ เขาว่าใจนั้นตัวปลอม ใจตัวแฝดพลังแฝดนี่ตัวจริง

ใจตัวจริงก็ตัวนั่งหลับใจ ใจตัวจริงก็ไม่ต้องควบคุมใจ มันจะเข้าสู่มรรค ๘ ได้อย่างไร

วิธีการปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนา สติชอบ แล้วไม่ต้องฝึกหัด มันจะชอบหรือ มันจะไม่ชอบล่ะ มันไม่ชอบเพราะว่าเกียจคร้าน เพราะภาวนาไม่เคยรู้เคยเห็น ถ้าเคยรู้เคยเห็น มันจะปฏิเสธสติชอบได้อย่างไร

ถ้าปฏิเสธสติชอบ มันก็เริ่มต้นตั้งแต่มรรค ๗ แล้ว มันตัดออก ยิ่งสมาธิไม่จำเป็น มันเหลือมรรค ๖ แล้ว มรรค ๖ มันจะเป็นธรรมจักรได้อย่างไร จักรเอ็งมี ๖ ชีหรือ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมจักรมี ๘ ชี ชีกรงธรรมจักรมันหมุนของมันไป

ฉะนั้น เวลาเราฟังธรรมๆ ใจ ใจนั้นก็สอนอย่างนี้ ใจนี้สอนอย่างนั้น ใจนั้นก็ว่าไปอย่างนั้น

กาลามสูตร ทดสอบ ถ้าทดสอบ ต้องรู้ สมาธิไม่รู้ มันเป็นสมาธิได้อย่างไร

สมาธิต้องรู้ รู้เองเห็นเอง ต้องรู้ รู้ตลอดไป ไม่ใช่แวบหาย ตัวว่างหมดเลย

ตัวว่างหมดเลย ว่างอย่างไร ว่างโดยขาดสติหรือ ว่างโดยที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลยหรือ มันหายไปเฉยๆ อย่างนั้นนะ

ไม่ต้องทำอะไร มันเป็นของมันเอง สติมันมีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่ดั้งเดิม

มีอยู่โดยดั้งเดิม มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมรู้เห็น รู้คือสมถกรรมฐาน รู้เป็นพื้นฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

คนทำงานนะ ทำงานที่ไหน เดียวนี้เขาทำงานที่แป้น กดนี้ทำงาน นื่องานของเขา แต่งานของใจ แป้นเอ็งอยู่ไหน เอ็งกดได้จริงๆ หรือ เอ็งจะแทงตลอดในกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของเอ็งจริงหรือ

ถ้ามันจริงใจ จิตเอ็งเป็นอย่างไร ถ้าจิตเป็นอย่างไร ต้องรู้ รู้ถึงความสงบสุข ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ แล้วเวลาอัปปนาสมาธิต้องรู้ รู้มากรูน้อยขนาดไหนมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล

ถ้ารู้แล้วใช้ผลประโยชน์ได้ รู้แล้วพาความรู้น้อมไปให้เห็นสติปัฏฐาน ๔ มันต้องเห็นกิเลส ต้องรู้ต้องเห็น สดๆ ร้อนๆ

ไม่ใช่ว่าของสดๆ ใด ของสดถ้าเก็บไว้ไม่ดี มันเน่ามันเสียนะ แต่ถ้ามันเป็นจิต มันไม่เน่าไม่เสีย แต่มันเสื่อมหมด เสื่อมมาจากอะไร

เสื่อมจากคุณธรรมที่เราทำได้

แล้วสิ่งที่มันเกิดขึ้นมันคืออะไร

คือสัญญาความจำได้หมายรู้

แล้วสัญญาๆ ถ้าพูดถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ สิ่งที่เราสร้างบุญสร้างกุศลมา สิ่งที่ทำคุณงามความดีมา เอ็งจำได้ไหม

ทุกคนอยากรู้ อยากรู้อดีตชาติ แต่ไม่อยากจะรู้ว่าเราเชื่อสัตย์สุจริตกับชีวิตจริงหรือเปล่า เราทำจริงหรือเปล่า

ทั้งๆ ที่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วมีครูบาอาจารย์ที่ติงามด้วย แล้วครูบาอาจารย์ที่ติงามท่านฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริง บังคับตั้ง สันติภูมิโกด้วย

ไ้เราละเมอเพื่อพกไปทั้งนั้นนะ

ถ้ามีवासนานะ กาลามสูตร เราไม่เชื่อพวกนี้ เราไม่เชื่อสิ่งที่เราเห็นในการปฏิบัติของเราด้วย เพราะมันไม่รู้อะไรเลย มินชา มินชา บอกว่าเป็นสมาธิ แล้วเวลาเพื่อเจอ นั่นนะเป็นปัญญาธรรม ทั้งมินชา ทั้งเพื่อเจอ

ถ้าเป็นธรรมนะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านพยายามฝึกหัดปฏิบัติโดยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาติดขัดสิ่งใด ท่านอยู่ภาคอีสาน เข้ามากรุงเทพฯ หานักปราชญ์ราชบัณฑิต แล้วมาโต้กับเจ้าคุณอุบาลีฯ

เพราะว่า ด้วยภาคทฤษฎี เราค้นเอง เราหาเอง เราก็เข้าใจตัวเอง เหมือนกัน รู้เหมือนกัน

รู้จริงหรือ ถ้ารู้ มันต้องหายสงสัยสิ มันไม่สงสัยสิ่งใดๆ ทั้งสิ้นเลย ถ้ามันเป็นจริงไง มันเป็นจริง ไม่สงสัยทั้งขั้นที่ ๑ สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สัตถ์พตปราคาส ขั้นที่ ๒ กามราคะ ปฏิฆะอ่อนไป ขั้นที่ ๓ กามราคะ ปฏิฆะขาดไป เวลาขั้นที่ ๔ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อหังการะ อวิชชา เห็นหมดเลย ต้องเห็น

ไฉนนี้เป็นความจำทั้งนั้นนะ ไม่รู้ไม่เห็น แล้วละกันที่ไฉน แล้วละกันอย่างไร เพราะไม่รู้ ไม่รู้ก็ไม่มีความ

เวลาครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัตินะ แค่ทำความเข้าใจได้ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีจิตสงบแล้วด้วยสติสัมปชัญญะ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

หลวงปู่มั่นเวลาทำนอบรมบ่มเพาะใจ มันจะนอนตายอยู่นั้นไหม

แล้วถ้าทำสมาธิไม่เป็น ใครจะนอนละ มันไม่มีอะไรให้นอน มันไม่มีอะไรให้ตาย เพราะมันไม่มีอยู่ตั้งแต่ต้น

ถ้ามันมีอยู่ เห็นไหม เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา สิ่งที่เกิดขึ้นมาด้วยความพากความเพียรของตน ทำความสงบของใจเข้ามาได้บ้าง

แล้วไม่มีสติปัญญาดูแลรักษา แล้วถ้าไม่มีสติดูแลรักษานะ ก็ไม่รู้ แล้วถ้ารู้ขึ้นมา โอ้โฮ!

ไม่มีवासนา มันติดแน่นนอน นิพพานเป็นเช่นนี้เอง นิพพานเป็นความว่าง

ว่างด้วยสติด้วยปัญญา มันอยู่ที่เราหนีปัญญา อยู่ที่ความซื่อสัตย์สุจริต ถ้าเราซื่อสัตย์สุจริต เอ้อะ! สมาธิคือสมาธิ มันหยุดของมัน แล้วพยายามของเรา

ตะเกียกตะกายขนาดไหนมันไม่เห็นหรอก ธรรมรู้เห็น ถ้าธรรมรู้ สดๆ ร้อนๆ ไม่มีสติไม่มีปัญญาดูแลรักษา เน้าหมด ของสดเก็บไว้เน้าทั้งนั้น แต่จิตไม่เคยเน้า มีแต่ว่าทุกข์ยากแสนเข็ญ จากพญามารครอบงำไว้เป็นบาปฐานของอวิชชา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหักเรือนยอดของเรือน ๓ หลัง ยืนยัน มันยืนยันว่า ครอบครัวยาวไกล อวิชชามันเป็นปฏี พ่อแม่ที่เข้มแข็ง นั้นนะนางตักหา นางอรดี ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันมีลูกมีหลาน ลูกหลานของมันที่มันจรมมาๆ อารมณ์ความรู้สึกที่มันทุกข์มันยาก อยู่เนี่ยแหละ

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อยากให้เป็นอย่างนั้น อยากจะทำอย่างนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติก็ละล้าละลังๆ

ด้วยอำนาจวาสนาของตัว ถ้าด้วยอำนาจวาสนาของตัวนะ ไม่ต้องไปวัด ไปเทียบเคียงกับใคร ผู้ที่ปฏิบัติได้ง่ายง่าย เขาก็มีอำนาจวาสนาของเขา เขาก็มีอำนาจวาสนาของเรา มีอำนาจวาสนาของเรา เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่ใช่หนีบถือในทะเบียนบ้าน นับถือและเคารพบูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ด้วยหัวใจของตน ชื่อสัตย์สุจริตกับพระพุทธศาสนา

สิ่งที่เขากำลังชักนำของเราออกไป นั้นเพราะว่าเขาไม่ปฏิบัติ เขาปฏิบัติไม่เป็น เขาขาดเขาหมาย แต่เขาต้องการมวลชนในกลุ่มของเขา เราฟังแล้วเราก็สมเพชเวทนา นั้นมันเรื่องกรรมของสัตว์ มันอยู่ที่วาสนาไง ถ้าวาสนาของเรา เรามีอำนาจวาสนาของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันก็เป็นเรื่องของวัฒนธรรมประเพณี เรื่องของสังคมโลกนี้แหละ

เราก็อยู่กับสังคม อยู่กับโลก เราก็รับรู้ เราก็พิจารณาของเรา เราทำกับเขาในของเขตของเขา เวลาเราเอามาจริง ไม่ใช่ชอบเขตของเขา เราพยายามทำความสงบ จิตมันรู้ของมัน

เวลาเสื่อมนะ ครูบาอาจารย์หรือผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติ ทำไมมันจะไม่เสื่อม มันเจริญแล้วเสื่อมแน่นอน มันเจริญแล้วเสื่อมเพราะอะไร เพราะ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา มันมีอยู่ เกิดขึ้นด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอดุสสาเห ตั้งอยู่พักหนึ่ง เป็นอนัตตา ก็เสื่อมสภาพไปแล้วเราก็ฝึกหัด นี่ไง ชำนาญในวิธี

ฝึกหัดปฏิบัติจนชำนาญ พอชำนาญแล้วรู้ชัดๆ เลย ถ้าน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงในแนวทางพระพุทธศาสนา มันเห็น มันเห็นนี่มันสะเทือนหัวใจมาก เห็นชุมทรัพย์

ในภาคปฏิบัติ งานที่สำคัญที่สุดคืองานขุดคุ้ยค้นคว้าหากิเลสของตัว

การเห็นกิเลสของตัวเห็นโดยจิต เห็นด้วยจิตตภาวนา จิตสงบระงับแล้วมีกำลัง ถ้าจิตสงบระงับแล้วมันไม่มีกำลังของมัน อำนาจวาสนาของเราเป็นอย่างไร เราก็เพิ่มของเรา มีสติปัญญาของเรา

ถ้ามันสงบระงับ น้อมไป ถ้าน้อมไปแล้ว มันใช้พลังงานแล้ว น้อมไป เรากลับมาพุทโธของเรา พยายามพุทโธของเรา เพราะเรายืนยันกันว่า “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

จิตเราเคยสงบสุข แล้วเวลามันเสื่อม มันทุกข์

คนเรานะ เวลามันสุข มันจำความสุขนั้นได้ เวลามันทุกข์ มันอยากจะสุข แต่มันเข้าความสุขนั้นไม่ได้ ถ้ามันเข้าสุขไม่ได้ อดนอน ฝอนอาหาร

การที่ว่าอดนอน ฝอนอาหาร ไม่ให้ธาตุขันธ์ทับจิต

คนภาวนาไม่เป็นจะไม่เข้าใจว่า ธาตุขันธ์มันไปทับจิตตรงไหน จิตมันโง่เง่าเต่าตุ่นไปนอนให้เขาทับอยู่อย่างนั้นหรือ

ด้วยอวิชา ด้วยมาร ด้วยความไม่เข้าใจ ธาตุขันธ์ก็ร่างกายเรานี้แหละ เวลามันหนักมันหน่วงนะ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านฝอนอาหารไป ถ้ามันฝอนอาหาร อดอาหาร ตัวมันเบา มันพิจารณาสิ่งใดได้รวดเร็ว

แต่โดยธรรมชาติคนเรามันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ร่างกายมันต้องการอาหารของมัน จะอดตลอดไปไม่ได้ ก็ออกมาฉัน ฉันแล้วท่านบอกว่า เหมือนเรือเกลือเลย

เรือเร็วมันไปแป๊บๆ เปรียบเหมือนเกลือมันต้องลากต้องจูง

เหมือนกัน คนภาวนามันจะรู้จะเห็นถึงโทษไหม แล้วเขาเองก็พยายามจะหาหนทาง

ถ้าทำแล้วธาตุขันธ์ทับจิต เราก็พยายามผ่อนคลายมันให้จิตมันสะดวก ให้จิต จิตตภาวนา ที่เราฝึกหัดปฏิบัติ เราฝึกหัดปฏิบัติเพื่อหาจิตของตน

รู้ รู้จักจิตของตน อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนๆ แล้วถ้าจิตมันสงบระงับ น้อมไปๆ ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเห็นนะ

การขุดคุ้ย การค้นคว้าหากิเลสเป็นยอดงาน ยอดงานของบุคคลคนนั้น

พระกรรมฐานๆ ที่ภาวนา จิตไม่เคยสงบ มันเตลิดเปิดเปิงไปตามกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันเปิดเปิงไปตามแต่กระแสสังขมที่ชักลากกันไป

ขมูล ๓ พี่น้องบูชาไฟ เขามีฤทธิ์มีเดชขนาดไหนมันยังเป็นมิจฉา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธอไม่ใช่พระอรหันต์”

บูชาไฟ ไฟมันอยู่ข้างนอก จิตมันส่งไปอยู่ที่ไฟ ฟุ้งกสิณ ฟุ้งให้จิตมันมีกำลัง กำลังในอภิญญา กำลังที่รู้ส่งออก แต่ไม่เห็นธาตุขันธ์ไหม ไม่เห็น ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันลุ่มหลงอะไร กิเลสมันอยู่ที่ไหน

ไฉนก็เหมือน ถ้าเราไม่รู้แล้วไม่มีอำนาจวาสนา เราก็เตลิดเปิดเปิงไปกับที่บอก สมาริมันมีอยู่โดยดั้งเดิม คนเราเกิดมามีกายกับใจ เรามีชีวิตก็ต้องมีสมาธิ เรามีสมาธิ เรามีชีวิต เราก็ต้องมีปัญญา

มันเสียตายใจ มันเสียตายถึงว่า ชีวิต คนเกิดมานะ มีชีวิต วันเวลาเป็นของบุคคลคนนั้น คนเรานะ เจ็บไข้ได้ป่วย มันก็อยากจะให้ร่างกายแข็งแรง อยากให้จิตใจอุดมสมบูรณ์ เวลาร่างกายแข็งแรงอุดมสมบูรณ์ มันมีความสุขของมัน

เราฝึกหัดภาวนาไป หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ สะดวกสบาย นี่เรามีวาสนา แล้วมีวาสนา หายใจอานาปานสติ

เวลาเราหายใจ หายใจในโดยชีวิตปกติ เราก็หายใจ แต่จิตมันไม่เกาะลมหายใจ มันไม่เป็น
อานาปานสติ

เราหายใจโดยปกติ ถ้าเราไม่กำหนดจิต กำหนดลม มันก็ไม่ใช่อานาปานสติ

มันจะเป็นอานาปานสติเพราะจิตกำหนดลม จิตเกาะลมไว้ เกาะลมไว้จนมันวางลมได้ มัน
เป็นตัวของมันเอง มันจะเกิดความมหัสจรรย์ในการกำหนดลมหายใจ กำหนดพุทโธๆ จิตมันจะลงนี้
ไอ้โฮ! มหัศจรรย์ ขณิกสมาธิ อุภาจาระ มันจะละเอียดขึ้น อปัณณาสักแต่ว่าปรากฏ ลมขาดหมด

พุทโธหาย ลมหายใจหายไป ว่างหมดเลย

แล้วทำอย่างไร

ไม่รู้

นี่ไง เพราะไม่รู้

ธรรมรู้เห็น รู้จิตของตน รู้จิตของตนนี้คือทำสมาธิได้ แล้วทำสมาธิได้ ได้อย่างไร ก. ไก่ ก. กา
ว่ามา ถ้า ก. ไก่ ก. กา มาถูกต้อง จะเป็นสัมมาสมาธิในมรรค ๘ มีสติชอบ สมาธิชอบ ปัญญาชอบ

แต่ที่ทางโลกที่ทำอยู่ มันไม่ชอบๆ ไม่ชอบๆ แล้วก็เตลิดเปิดเปิงไปกับกิเลสต้นหาความ
ทะยานอยากไง มันถึงไม่รู้อะไรเลย

ธรรมรู้เห็นนะ รู้ว่าจิตเราสงบ

เห็น เห็นกิเลส

เห็นกิเลสแล้วนะ ภาวนาไม่เป็นหรอก

นี่ไง สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา

วิปัสสนานะเห็น เห็นแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา

ปัญญาต้องฝึกหัดด้วยหรือ

ไ้ปัญญาที่มันเกิดเองๆ ก็เลสทั้งนั้นนะ มันเกิดโดยสัญชาตญาณไง

ปัญญาไม่ฝึกหัดนะ ธรรมจักรไม่เคลื่อน จักรไม่เคลื่อน จักรไม่หมุน มันจะเกิดกองทัพธรรม ขึ้นมาในหัวใจดวงนั้นได้อย่างไร

ในหัวใจดวงนั้นฝึกหัดนะ ด้วยวิปัสสนา เวลามันฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญามันหมุนไป มันเคลื่อนไป มันถึงเห็นชัดเจนว่า สุตมยปัญญาเป็นอย่างนี้ จินตมยปัญญาเป็นอย่างนี้ ภาวนามยปัญญาที่มันเกิดขึ้นกับเรา ไ้โฮ!

ศากยบุตรพุทธชินนอส เวลาเกิดจักรที่มันเคลื่อน มันหมุนด้วยศีลด้วยสมาธิ มันถึงมีกำลังที่ทำให้จักรนี้เคลื่อนได้ พอจักรนี้เคลื่อนได้ เราเป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิภาณ เราสร้างเอง เราทำเอง เราเห็นเอง ธรรมรู้เห็น เห็นเป็นขั้นเป็นตอน

จักรมันเคลื่อนนะ หลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ถึงธรรมจักร จักรมันเคลื่อน ไ้โฮ! มหัศจรรย์ หมุนตัวๆ เลย

ตัวเพราะมันจะไปฆ่ากิเลสไง กิเลสหลบหัวซุกหัวซุนหมดละ

กิเลสเป็นแก่นกิเลสไง แล้วจะทำอย่างไรต่อไป

เวลาสมาธิมันอ่อนลง เป็นสัญญาทั้งนั้น สัญญาคือความจำไง เคยทำสมาธิได้ อยากได้สมาธิก็ทำสมาธิไม่ได้ เวลาภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นมามันเป็นธรรมจักร แต่เวลามันเสื่อมไปแล้วนะ คิดเอง สัญญา

ในวงกรรมฐานนะ สัญญาเป็นศัตรูมาก เป็นสิ่งที่กั๊กการปฏิบัติมากมาย

ฉะนั้น เราต้องฝึกหัดให้เป็นปัจจุบัน สดๆ ร้อนๆ อย่าเอาของเน่า ของเสีย ของแห้ง

ของแห้ง เขาทำกระดาษ ทำกระดาษแล้วเขาพิมพ์ไว้ไง ไฉนสัญญามันก็พิมพ์ไว้ที่หัวใจไง มันไม่ใช่ของสดๆ ร้อนๆ

มันต้องสดๆ ร้อนๆ ไม่ใช่ของเน่าของเปื่อย แล้วเป็นสัจจะเป็นความจริงในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ธรรมรู้เห็น เอวัง